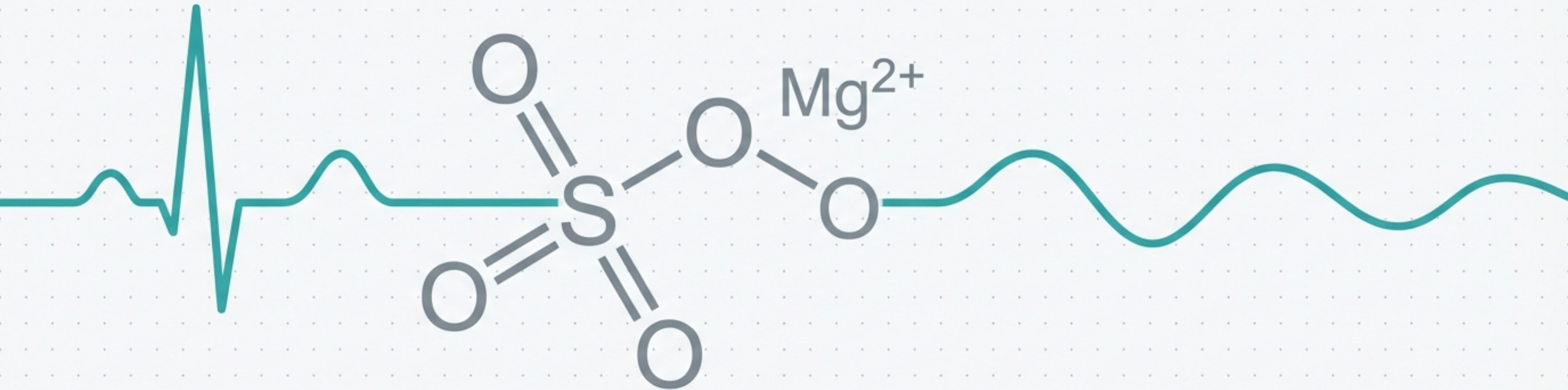

Magnesium Sulfuricum v podmienkach ZZS

Klinický protokol, farmakodynamika a manažment toxicity
pre neodkladnú zdravotnú starostlivosť

Cieľová skupina: RZP / RLP

Indikácie: Eklampsia | Torsades de Pointes

Klinický profil a identifikácia

Účinná látka & ATC

- Látka: Magnezi sulfas heptahydricus
- ATC Klasifikácia: A12CC02 (Minerálne doplnky, horčik)

Lieková forma

- Injekčný roztok 10%
- Koncentrácia: 1 g / 10 ml ampulka

Primárna rola

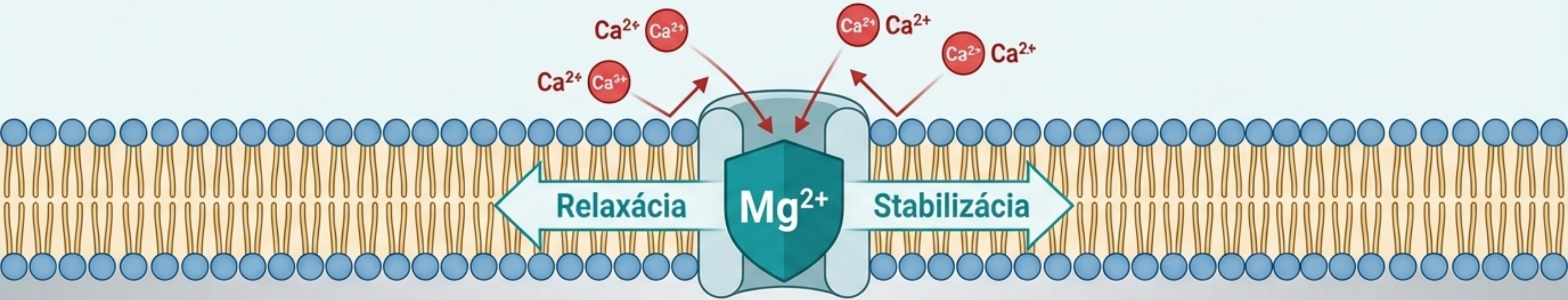
- Fyziologický antagonista vápnika.
- Membránový stabilizátor myokardu & silné antikonvulzívum.

Kľúčový rozdiel

- Na rozdiel od benzodiazepínov je pri eklampsii kauzálnou liečbou – chráni CNS matky aj plod.

Mechanizmus účinku: Blokáda vápnika

Neurologický (Antikonvulzívny)

- Blokuje NMDA receptory. Znižuje uvoľňovanie acetylcholínu na nervosvalovej platničke. Zvyšuje prah dráždivosti v CNS.

Kardiálny (Antiarytmický)

- Stabilizuje membrány kardiomyocytov. Predlžuje čas vedenia vzruchu.
- Potláča včasné následné depolarizácie.

Vaskulárny (Vazodilatačný)

- Priama relaxácia hladkého svalstva ciev (pokles TK).
- Spazmolytický účinok na maternicu (tokolýza).

Hemodynamická odozva

Krvný tlak (TK)

Pokles TK. Výrazná periférna vazodilatácia môže viesť k hypotenzii (najmä pri rýchlom podaní).

Srdcová frekvencia (SF)

Zvyčajne stabilná. Pri toxických hladinách hrozí bradykardia až zástava.

Neuromuskulárny tonus

Oslabenie kostrového svalstva. Vo vysokých dávkach potláča hlboké šľachové reflexy.

Hlavné indikácie v ZZS

Eklampsia a ťažká preeklampsia

Prevenca a liečba kŕčov u tehotných (nad 20. týždeň) a rodičiek. Liek prvej voľby.

Torsades de Pointes (TdP)

Polymorfná K-Tachykardia s predĺženým QT. Liek prvej voľby aj pri normomagneziémi.

Refraktérna komorová fibrilácia

Ak zlyhal Amiodaron a je podozrenie na hroziacu hypomagneziémiu.

Ťažká exacerbácia astmy

Adjuvančná liečba (broniodilatácia cez blokádu vápnika), ak stav nereaguje na Ventolin.

Kontrast indikácií: Dva odlišné svety magnézia

	Eklampsia	Torsades de Pointes (TdP)
Cieľový orgán	Centrálna nervová sústava	Kardiomyocyty
Primárny klinický cieľ	Potlačenie záchvatu Ochrana plodu	Stabilizácia rytmu Prevenca KPR
Stratégia dávkovania	Masívna dávka (4 - 6 g)	Štandardná dávka (2 g)
Rýchlosť podávania	POMALÁ INFÚZIA (15-20 minút)	RÝCHLY BOLUS (2-5 minút)
Kompetencia ZZS	RLP (Lekár) / RZP podľa algoritmu	RZP (v rámci KPR) / RLP

Algoritmy dávkovania a podania

Magnesium 10%
(1g/10ml)

Eklampsia

Nasycovacia dávka: 4 g až 6 g i.v.

Prepočet: 40 - 60 ml 10% roztoku (4 až 6 ampuliek).

Podanie: Pomalá i.v. infúzia počas 15-20 minút. (Odporúča sa riedenie do 100 ml F1/1).

Torsades de Pointes

Dávka: 2 g i.v.

Prepočet: 20 ml 10% roztoku (2 ampulky).

Podanie: Pomalý bolus počas 2-5 minút.

Výnimka: Pri zástave obehu (pulzless TdP) podať okamžitým rýchlym bolusom.

Farmakokinetika a nástrahy podania

Chyba č. 1 - Príliš rýchle podanie

Vedie k náhlej, ťažkej hypotenzii a extrémne nepríjemnému pocitu "horenia" celého tela pacienta.

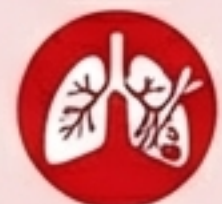
Liekové interakcie

Blokátory vápnikového kanála (Verapamil, Amlodipin) -> Výrazná potenciácia hypotenzie.

Gentamicín -> Zvyšuje riziko nervosvalovej blokády.

Kontraindikácie

Absolútne Kontraindikácie (STOP)

- **Myasthenia gravis:** Extrémne riziko okamžitého respiračného zlyhania v dôsledku nervosvalovej blokády.

- **AV blokády III. stupňa:** Riziko kompletnej zástavy prevodu.

- **Ťažké zlyhanie obličiek (anúria):** Horčík sa eliminuje obličkami; pri anúrii okamžite hrozí smrteľná toxicita.

Relatívne Kontraindikácie (CAUTION)

- Ťažká hypotenzia.
- Súčasné užívanie blokátorov vápnika (potenciácia útlmu).

Toxicita: Úzke terapeutické okno

Ťažká toxicita

Príznaky: Útlm dýchania, poruchy vedenia vzruchu, asystólia.
Akcia: Okamžité podanie antidota, podpora dýchania (UPV), KPR.

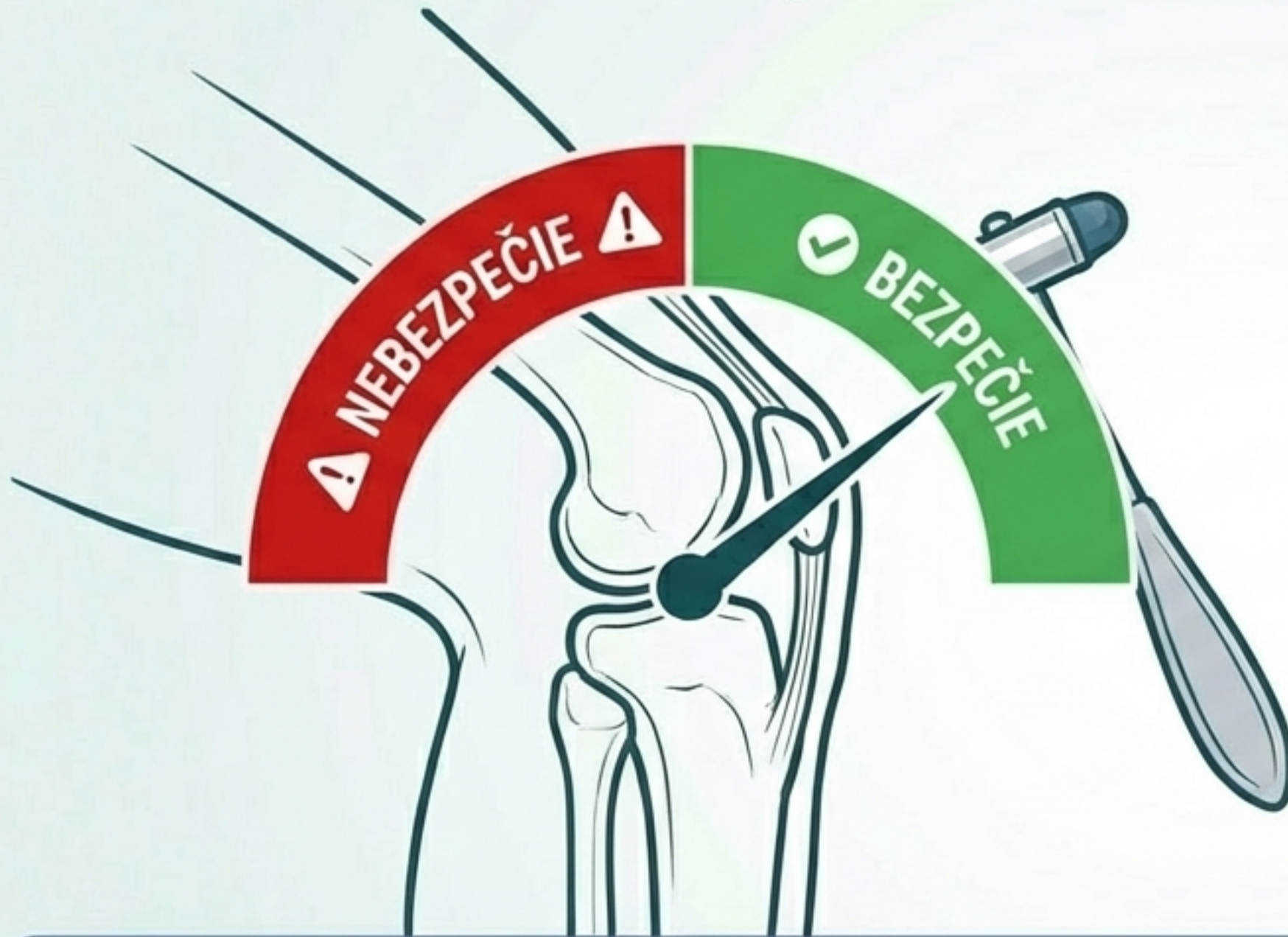
Stredná toxicita

Príznaky: Strata patelárneho reflexu (L2-L4), svalová slabosť.
Akcia: Prerušenie podávania, príprava antidota.

Mierna toxicita

Príznaky: Pocit tepla, návaly horúčavy (flushing), potenie, nauzea.
Akcia: Znížiť rýchlosť podávania.

Klinický monitoring a Red Flags

Chyba č. 2: Nedostatočný monitoring.
Ak patelárny reflex zmizne, okamžite zastavte infúziu!

! Bradypnoe

- Dychová frekvencia $< 10/\text{min}$.
- **Kontext:** Priamy a neskorý znak ťažkej hypermagneziémie.

! Oligúria

- Zástava močenia.
- **Kontext:** Ak pacientka nemočí, horčík sa nemôže vylúčiť, hromadí sa a toxicita exponenciálne stúpa.

Antidotum: Záchranná brzda

Calcium gluconicum (alebo Calcium chloratum)

Dávkovanie: 1 g i.v. pomaly.

Mechanizmus záchrany:

- Vápnik okamžite a priamo antagonizuje toxické účinky horčíka na myokard a kostrové svalstvo.
- Vytesňuje horčík z receptorov a obnovuje nervosvalový prenos.

**Pravidlo praxe: Pri podávaní infúzie magnézia
majte Calcium vždy fyzicky pripravené v dosahu.**

Teória v praxi: Scenár Eklampsia

Status

Situácia: 32-ročná prvorodička (36. týždeň).

Nález: Postiktálny stav, bezvedomie, edémy DK. TK 190/110. Hrozí ďalší záchvat.

Stabilizácia

Polohovanie na ľavý bok (prevencia aortokaválnej kompresie), O₂ terapia, zaistenie hrubého i.v. vstupu.

Intervencia

Rozhodnutie:
Magnesium Sulfuricum 4 g i.v. (40 ml 10% do 100 ml F1/1) v infúzii na 20 minút.

Hemodynamická úvaha

Magnézium znižuje dráždivosť kôry a mierne znižuje kritický krvný tlak bez ohrozenia perfúzie placenty.

- (Záloha: Ak kŕče pokračujú napriek magnéziu -> Diazepam 5-10 mg i.v.)

Zhrnutie pre prax: 5 kľúčových pravidiel

1

Eklampsia = Magnézium: Pri tehotenských kŕčoch je to liek prvej voľby, kauzálna liečba. Benzodiazepíny sú až druhá voľba.

2

Rýchlosť podľa indikácie: Torsades de Pointes je jediná arytmia, kde magnézium "strielame" rýchlo. Pri eklampsii vždy pomalá infúzia.

3

Pomaly = Bezpečne: Rýchle podanie mimo KPR spôsobuje ťažkú hypotenziu a neznesiteľný pocit horenia u pacienta.

4

Sleduj patelárny reflex: Je to tvoj analógový monitor. Ak je reflex prítomný, pacient nie je v ťažkom predávkovaní.

5

Vápnik v zálohe: Nikdy nepodávaj masívnu dávku magnézia bez toho, aby si mal pripravené Calcium ako antidotum.